

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

22 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Nina Vascan

Judecători – Nicolae Craiu, Mariana Pitic

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de Circumscripție Chișinău – Radu Sâli, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2021, în cauza penală privindu-l pe

Bumbu Ion XXXXX, născut la XXXXX în XXXXX, domiciliat în XXXXX, cetățean al Republicii Moldova, fără antecedente penale,

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 29.12.2014-01.08.2016;
2. Instanța de apel: 26.08.2016-31.10.2016;
3. Instanța de recurs ordinar: 23.01.2017– 14.03.2017;
4. Instanța de apel: 02.05.2017-12.10.2017;
5. Instanța de recurs ordinar: 19.02.2018-29.05.2018;
6. Instanța de apel: 11.07.2018-21.03.2019;
7. Instanța de recurs ordinar: 07.06.2019-01.10.2019;
8. Instanța de apel: 13.11.2019-09.02.2021;
9. Instanța de recurs ordinar: 19.04.2021-22.07.2021.

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica din 01 august 2016, Bumbu Ion a fost achitat pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motivul că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Bumbu Ion este învinuit că la data de 03 spre 04 aprilie 2014, urmărind scopul dobândirii bunurilor altei persoane, a sustras

numerele de înmatriculare lituaniene XXXXX de la automobilul „Mercedes A 160”, în valoare de 2500 de lei, care era parcat în fața blocului din XXXXX, mun. Chișinău, după care, sub pretextul returnării numerelor de înmatriculare proprietarului, estorca de la acesta suma de 100 de euro, ce constituia, conform cursului oficial al BNM, suma de 1850,86 de lei, fiind reținut de colaboratorii de poliție în momentul primirii banilor solicitați.

În urma acțiunilor sale, inculpatul i-a cauzat lui Zalizco Nicolae o daună materială considerabilă în valoare de 4350,86 de lei.

Tot el, în aceleași circumstanțe, urmărind scopul dobândirii bunurilor altei persoane, a sustras numerele de înmatriculare lituaniene XXXXX de la automobilul „Audi A 6”, în valoare de 1800 de lei, care era parcat în fața blocului din XXXXX, mun. Chișinău, după care, sub pretextul returnării numerelor de înmatriculare proprietarului, estorca de la acesta suma de 50 de euro, ce constituia, conform cursului oficial al BNM, suma de 925,43 de lei, fiind reținut de către colaboratorii de poliție în momentul primirii banilor solicitați.

Faptele lui Bumbu Ion au fost încadrate juridic în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Instanța de fond a reținut că în ședința de judecată inculpatul nu s-a prezentat, fiind anunțat în căutare, fapt ce denotă că se sustrage de la judecată și că a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a se apăra personal, urmând în temeiul art. 321 alin. (2) pct. 1) și alin. (6) Cod de procedură penală, a examina cauza în lipsa lui.

Potrivit declarațiilor inculpatului date în timpul urmăririi penale, acesta și-a recunoscut vina integral, declarând că în curtea casei în care locuia a observat două automobile cu numere de înmatriculare străine (lituaniene) și a hotărât să le sustragă, ca să dobândească prin escrocherie o sumă de bani contra restituirii lor. După ce a sustras numerele de înmatriculare, a lăsat un bilețel pe parbrizul automobilului cu numărul său de telefon și mesajul că va restitui numerele de înmatriculare contra sumei de 100 și respectiv 50 de euro. Numerele de înmatriculare le-a ascuns în preajma blocului de locuit. În convorbirile telefonice cu proprietarii, le-a spus că numerele de înmatriculare le va da, când îi transmit banii. După primirea banilor, numerele de înmatriculare nu le-a dat acestora, întrucât nu le avea cu dânsul. La primirea banilor a fost și prins de poliție. De cele comise se căiește sincer.

Instanța de fond a concluzionat că fapta incriminată inculpatului nu a fost probată, învinuirea înaintată acestuia nefiind concretă, or, inculpatului i-a fost incriminată comiterea unor fapte alternative (dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere), care echivalează nu numai cu încălcarea gravă a dreptului la apărare, dar și cu neprobarea în modul corespunzător a elementelor constitutive obligatorii ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, care i se incriminează acestuia.

Prin urmare, rechizitoriul în privința inculpatului nu respectă rigorile dispozițiilor art. 6 § 3 lit. a) și b) CEDO, prin ce a afectat grav sesizarea instanței cu obiectul judecării, și implicit, dreptul la apărare al inculpatului, care, din perspectiva celor

analizate, în lipsa concretizării învinuirii, până la moment se află în imposibilitate absolută de a-și exercita acest drept prin intermediul apărătorului său.

Astfel, învinuirea inculpatului este nefondată și ilegală, acesta urmând a fi achitat, deoarece fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

3. Procurorul în Procuratura sectorului Botanica mun. Chișinău, Cebotari Denis, a declarat *apel*, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul înmatriculării mijloacelor de transport, pe un termen de 3 ani.

Apelantul a invocat că poziția inculpatului referitor la infracțiunea incriminată este una clară, dânsul a recunoscut vina și a relatat că a hotărât să sustragă numerele de înmatriculare lituaniene ca să dobândească prin escrocherie o sumă de bani, adică 50 de euro și respectiv, 100 de euro. Din declarațiile părții vătămate Zestre C. rezultă că inculpatul a recunoscut în prezența acestuia, că el i-a sustras numărul de înmatriculare de la automobil, având drept scop de profit, care este anume dobândirea prin escrocherie a sumei de bani, adică 50 de euro.

De asemenea, partea vătămată Zalizco Nicolae a declarat că la indicațiile colaboratorilor de poliție nu a pus banii în sumă de 50 de euro în pachetul indicat de către acesta, dar a pus o hârtie goală (mulaj), iar pachetul l-a dus la locul indicat de către inculpat, după ce l-a telefonat pe ultimul, care a vrut să fugă în interiorul blocului de locuit, dar a fost imediat reținut de către colaboratorii de poliție. După ce au venit lângă casa unde locuia, inculpatul i-a arătat unde se află plăcuțele cu numerele de înmatriculare.

Astfel, acuzatorul a invocat că instanța tendențios a ignorat unele declarații ale părții vătămate Zalizco N., care nu au fost puse la baza sentinței și care au fost consemnate în procesul-verbal de audiere a acestuia, care consideră, că scopul inculpatului era obținerea de la partea vătămată a sumei de 100 de euro.

Deci, acțiunile inculpatului corect au fost încadrate în baza art.190 alin. (2) lit. c) Cod penal, deoarece scopul inculpatului a fost de a dobândi suma de 50 de euro și 100 de euro, prin înșelăciune de la părțile vătămate. În procesul cercetării judecătorești au fost prezentate probe veridice, dobândite pe cale legală, prevăzute de art. 93 Cod de procedură penală, care confirmă vina inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2016, apelul a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Bumbu Ion a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 600 de unități convenționale, ceea ce constituie echivalentul a 12 000 de lei, cu privarea de dreptul de a gestiona surse financiare pe un termen de 3 ani.

4.1. Instanța de apel a constatat că Bumbu Ion a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții

considerabile, vinovăția acestuia fiind demonstrată integral prin probele acumulate și anume, declarațiile părților vătămate Zestre C., Zalizco N.

Astfel, constatările instanței de fond precum că învinuirea nu este clară, detaliată și nu se referă la toate împrejurările în care se pretinde că ar fi fost săvârșită, au fost combătute de probele reține de instanța de apel. Mai mult ca atât, fiind audiat de organul de urmărire penală, Bumbu Ion a recunoscut vina și s-a căit sincer de cele comise.

Colegiul penal a conchis că, luând în considerație faptul că inculpatul a sustras plăcuțele de înmatriculare de la părțile vătămate cu scopul de dobândire a acestora și returnarea numerelor de înmatriculare proprietarilor sub pretextul de a estorca sume de bani, la calificarea infracțiunii și anume, analizând latura obiectivă a acesteia, nu au relevanță mijloacele care au fost utilizate pentru săvârșirea escrocheriei, important este că s-au stabilit aceste mijloace, considerându-se consumată din momentul când făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile părților vătămate.

5. Decizia instanței de apel a fost contestată cu *recurs ordinar* de către avocatul Angela Munteanu în interesele inculpatului, solicitând casarea acesteia și menținerea sentinței primei instanțe, întrucât fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii incriminate.

Recurenta a indicat că sentința a fost contestată de către o persoană ce nu avea împuterniciri, contrar prevederilor art. 401 alin. (1) pct. 1 Cod de procedură penală, deoarece la judecarea cauzei penale a participat acuzatorul Veaceslav Potînga și doar el putea declara apel împotriva sentinței. Prin urmare, procurorul Cebotari D., semnatarul apelului, nu a participat nemijlocit la examinarea cauzei și efectiv nu era împuternicit de a declara apel.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 14 martie 2017, recursul a fost admis, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. Instanța de recurs a reținut că avocatul inculpatului a pledat pentru respingerea apelului declarat, din motivul că a fost depus de către procurorul care nu era împuternicit prin ordonanța procurorului ierarhic superior de a participa în cadrul examinării cauzei penale în prima instanță și nici de a contesta sentința, însă, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei adoptate nu s-a expus asupra motivului invocat de partea apărării, lăsând fără apreciere faptul dat.

Astfel, instanța de apel urma să verifice legalitatea împuternicirilor atribuite procurorului apelant pe cauza penală dată, ținând cont de explicațiile date în pct. 11 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Cu privire la unele chestiuni ce vizează participarea procurorului la judecarea cauzei penale” nr. 12 din 24.12.2012, și anume că sentințele adoptate de primele instanțe pot fi atacate numai de către procurorul care a participat la judecarea acestei cauze penale.

În cazul, în care se constată că procurorul care a participat la ședința de judecată, după pronunțarea sentinței sau a deciziei din diferite motive nu exercită atribuțiile prevăzute la art. 53 Cod de procedură penală, procurorul ierarhic superior este obligat

să dispună înlocuirea acestuia cu un alt procuror care să decidă, dacă va ataca sau nu hotărârea adoptată.

Din materialele cauzei, se atestă că în prima instanță a susținut învinuirea procurorul Veaceslav Potînga, fiind același care a condus și efectuat urmărirea penală, tot el a participat în ședințele de judecată până la finalizarea cercetării judecătorești, fiind prezent și la susținerile verbale. La data pronunțării sentinței integrale a intervenit în proces procurorul Denis Cebotari, fără a prezenta instanței de judecată ordonanța procurorului ierarhic superior, prin care a fost dispus schimbul de procurori, împuternicindu-l să conteste cu apel sentința adoptată pe cauza dată.

Așadar, la materialele dosarului lipsește ordonanța menționată, prin care să fi dispus participarea în ședință de judecată pe cauza penală dată a unui alt procuror decât acel care a condus urmărirea penală sau a unui grup de procurori. Deci, instanța de apel la judecarea apelului nu a respectat prevederile legale care reglementează procedura judecării cauzei la etapa dată și nu a analizat minuțios materialele dosarului, fapt ce a dus la, adoptarea unei decizii neîntemeiate și nemotivate corespunzător celor invocate.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2017, a fost admis apelul declarat de procurorul în Procuratura sect. Botanica mun. Chișinău, Cebotari Denis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Bumbu Ion a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă cu amendă în mărime de 500 de unități convenționale, ce constituie 10 000 de lei.

7.1. Instanța de apel a reținut că procurorul adjunct- interimar al Procuraturii mun. Chișinău, șef interimar al oficiului Botanica, Marcel Cimbir, a expediat ordonanța din 29 iulie 2016, prin care procurorul Cebotari Denis a fost împuternicit de a participa judecarea cauzei penale nr. 2014421362 privind învinuirea lui Bumbu Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, care a fost prezentată instanței de judecată, însă, din greșeală nu a fost anexată la cauza penală.

Astfel, apelul declarat de procurorul Denis Cebotari este depus de o persoană împuternicită să declare apel.

În continuare, instanța de apel a constatat că, acțiunile inculpatului cuprind elementele infracțiunii de șantaj, manifestat prin cererea de a transmite bunurile proprietarului, posesorului sau deținătorului ori dreptul asupra acestora sau de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu deteriorarea sau cu distrugerea bunurilor proprietarului, posesorului, deținătorului, urmate de dobândirea bunurilor cerute.

8. Avocatul Angela Munteanu, în numele inculpatului, a declarat *recurs ordinar*, solicitând casarea acestei decizii și menținerea sentinței, întrucât fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii incriminate.

Recurenta a indicat că apel a putut declara doar procurorul Veaceslav Potînga, care nemijlocit a participat la examinarea cauzei în fond, or, nu s-a anexat la cauza penală ordonanța procurorului din 29 iulie 2016. Aceasta nu se regăsește nici în Registrul de înregistrate a ordonanțelor.

Totodată, a afirmat că, amenințarea cu deteriorarea sau cu distrugerea bunului proprietarului este un element esențial a componentei de infracțiune, prevăzut de art.189 alin. (1) Cod penal. Atât timp, cât inculpatul cerea transmiterea bunurilor fără a amenința părțile vătămate cu deteriorarea sau cu distrugerea bunurilor nu a fost realizată latura obiectivă a infracțiunii de șantaj.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 29 mai 2018, recursul a fost admis, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

9.1. Instanța de recurs a reținut că, instanța de apel eronat a constatat în acțiunile inculpatului prezența laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (1) Cod penal.

Latura obiectivă a infracțiunii de șantaj este constituită din două acțiuni a căror realizare este necesară, pentru a fi în prezența infracțiunii de șantaj și anume, acțiunea principală, care reprezintă cererea făptuitorului de transmitere a bunurilor, însoțită de acțiunea adiacentă care se manifestă prin amenințare, în toate șase modalități prevăzute la norma din Codul penal.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal lărgit a consemnat că în contextul laturii obiective a infracțiunii prevăzute la art. 189 Cod penal, acțiunea principală este însoțită de acțiunea adiacentă. În lipsa acțiunii adiacente – reprezentând faptul de presiune, de constrângere asupra victimei – o cerere cu caracter patrimonial, oricât de insistentă ar putea fi, nu este suficientă pentru a constitui infracțiunea de șantaj.

Tot aici, se accentuează că lista de modalități ale acțiunii adiacente din cadrul infracțiunii de șantaj are un caracter exhaustiv, cele indicate în art.189 Cod penal. Nici o altă activitate cu caracter de constrângere, oricât de periculoasă ar fi, nu poate considerată modalitate a acțiunii adiacente din cadrul infracțiunii de șantaj.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit a menționat că în speța dată, prin rechizitoriu nu s-a incriminat existența în faptele inculpatului a acțiunii adiacente de amenințare a părților vătămate cu deteriorarea bunurilor.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2019, apelul procurorului Denis Cebotari a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Ion Bumbu a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (1) Cod penal și i-a fost aplicată pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 300 de unități convenționale, ce constituie 6000 de lei.

10.1. Instanța de apel a ajuns la concluzia că apelul declarat de procurorul Denis Cebotari, este depus de o persoană împuternicită să declare apel, procurorul fiind împuternicit să participe la judecarea cauzei de către procurorul interimar al Procuraturii mun. Chișinău, șef interimar al oficiului Botanica, Marcel Cimbir, prin ordonanța din 29 iulie 2016.

Instanța de apel a constatat că, potrivit rechizitoriului, inculpatul a fost învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018 pentru modificarea unor acte legislative, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 309-320/498, 17 august 2018, la articolul 190 Cod penal, în dispoziția alineatului (1), textul „înșelăciune sau abuz de încredere” s-a substituit cu textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”.

Pe când în speță, Ion Bumbu nu i-a amăgit, nu i-a dus în eroare sub careva pretexte pe părțile vătămate pentru a dobândi de la ei careva bunuri sau mijloace financiare. Deci, între inculpat și părțile vătămate nu au avut loc careva înțelegeri și nici n-au fost încheiate contracte, or, o condiție pentru reținerea infracțiunii de escrocherie o reprezintă acțiunea făptuitorului de amăgire a unei persoane, astfel încât aceasta să dobândească o reprezentare denaturată, falsă, asupra unei anumite situații, cu prilejul încheierii sau executării unui contract. Bumbu Ion nu a recurs la utilizarea unor metode dolosive, apte a induce și a menține în eroare persoanele vătămate la încheierea și executarea cărorva acorduri.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că faptele inculpatului urmează a fi încadrate în baza art. 186 alin. (1) Cod penal - furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane.

11. Decizia instanței de apel a fost atacată cu *recurs ordinar* de către avocatul Angela Munteanu în numele inculpatului Ion Bumbu, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, întrucât fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii incriminate.

Recurenta a invocat că inculpatul nu intenționa sustragerea plăcuțelor de înmatriculare și efectiv, cauzarea prejudiciului material. Părțile vătămate au declarat că inculpatul doar a cerut o sumă de bani în schimbul plăcuțelor de înmatriculare.

12. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 octombrie 2019, a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Angela Munteanu, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

12.1. Colegiul penal lărgit a reținut că instanța de apel, constatând în descriptiv că inculpatul: „... urmărind scopul dobândirii bunurilor altei persoane..., sub pretextul returnării numerelor de înmatriculare proprietarului, estorca de la acesta suma de 100 euro..., în aceleași circumstanțe, urmărind scopul dobândirii bunurilor altei persoane..., sub pretextul returnării numerelor de înmatriculare proprietarului, estorca de la acesta suma de 50 euro”, a descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, conform învinuirii formulate în rechizitoriu, adică în baza art. 190 alin. (1) Cod penal și conform elementelor constitutive incluse în dispozitivul acestei norme. Totodată, în dispozitiv s-a contrazis, condamnând inculpatul pe art. 186 alin. (1) Cod penal și fără a constata în descriptiv vreo faptă infracțională în aspectul vizat.

La fel, instanța de apel, statuând în descriptiv că: „între inculpat și părțile vătămate nu au avut loc careva înțelegeri și nici n-au fost încheiate careva contracte or, o condiție pentru reținerea infracțiunii de escrocherie o reprezintă acțiunea făptuitorului de amăgire a unei persoane, astfel încât aceasta să dobândească o reprezentare denaturată, falsă, asupra unei anumite situații, cu prilejul încheierii sau executării unui contract”, neîntemeiat și-a raportat concluziile la prescripțiile din redacția nouă a art. 190 alin. (1) Cod penal, cât și la circumstanțe de fapt și de drept neincriminate inculpatului în rechizitoriu, deci depășind și limitele învinuirii formulate, deoarece nu a ținut cont de prevederile art. 8, 10 și 118 alin. (2) Cod penal.

Or, în cazul în care infracțiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art. 190 Cod penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17 august 2018, iar redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracțional al faptei, nu ușurează pedeapsa și nu ameliorează în alt mod situația persoanei ce a comis infracțiunea, adică nu are efect retroactiv, acțiunile făptuitorului urmau a fi analizate în raport cu legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Colegiul penal lărgit a mai constatat că, instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi cele de la f.d. 56 v. 1 – declarațiile părții vătămate Zestre C.

Totodată, instanța de apel a omis să judece cauza și în raport cu prescripțiile din art. 60 Cod penal, privind prescripția tragerii la răspundere penală.

13. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2021 a fost respins ca nefondat apelul procurorului și menținută fără modificări sentința primei instanțe.

13.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just a ajuns la concluzia privind achitarea lui Bumbu Ion, de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Or, probele prezentate de acuzator – declarațiile părților vătămate și procesul-verbal de cercetare la fața locului din 04 aprilie 2014, nu demonstrează vinovăția inculpatului Bumbu Ion de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, iar în contextul dat, instanța de fond a făcut o apreciere corectă a probatoriului administrat, ajungând în mod legal la concluzia că fapta incriminată lui Bumbu Ion, nu întrunește elementele infracțiunii de escrocherie.

Astfel, instanța de apel a reținut că, pentru existența infracțiunii de escrocherie este necesar ca partea vătămată să fi fost indusă în eroare și să fi ajuns la o reprezentare greșită a unei situații sau împrejurări, iar la caz, se constată că inculpatul Bumbu Ion nu i-a mințit, nu i-a dus în eroare: sub careva pretexte pe părțile vătămate Zalizco Nicolae și Zestre Constantin pentru a dobândi de la ei bunuri sau mijloace financiare. Părțile vătămate nu l-au cunoscut pe inculpat până la sustragerea plăcuțelor de înmatriculare. Deci, între inculpat și părțile vătămate n-au avut loc careva înțelegeri și nici n-au fost încheiate careva contracte or, o condiție pentru reținerea infracțiunii de escrocherie o reprezintă acțiunea făptuitorului de amăgire a unei persoane, astfel încât aceasta să dobândească o reprezentare denaturată, falsă, asupra unei anumite situații, cu prilejul

încheierii sau executării unui contract. Bumbu Ion n-a recurs la utilizarea unor metode dolosive, apte a induce și a menține în eroare persoanele vătămate la încheierea și executarea cărorva acorduri.

Colegiul penal a conchis că, pentru a se putea reține înșelăciunea cu prilejul încheierii sau executării unui contract sunt necesare următoarele condiții: a) să aibă loc încheierea sau executarea unui contract (verbal sau în scris); b) cu prilejul încheierii sau executării contractului, făptuitorul să inducă sau să mențină în eroare partea vătămată; c) acțiunea de amăgire să determine pe cei induși sau menținuți în eroare să încheie sau să execute contractul în condițiile stipulate, adică în condițiile care altfel nu ar fi fost acceptate și care au creat o situație păgubitoare pentru partea vătămată; d) acțiunea să fie săvârșită cu intenție. Prin mijloc fraudulos trebuie înțeles acel mijloc care este veridic și în mod obișnuit inspiră încredere, înlătură orice bănuială, dar care în realitate este mincinos.

Astfel, în opinia instanței, faptele incriminate în rechizitoriu nu răspunde criteriilor legii privind sesizarea instanței de judecată și pe cale de consecință, asemenea fapte n-ar trebui să formeze obiectul judecății, după cum a concluzionat inițial organul de urmărire penală, prezentând pe ambele capete de învinuire rapoarte cu propunerea de a nu începe urmărirea penală și clasarea procesului penal.

În concluzie, instanța de apel a indicat că fapta incriminată inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, iar în cazul respectiv, acuzatorul de stat nu a adus careva argumente plauzibile ce ar servi temei de casare a sentinței de achitare, din care motiv, cererea de apel urmează a fi respinsă.

14. Decizia instanței de apel a fost atacată cu *recurs ordinar*, la data de 08 aprilie 2021, de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de Circumscripție Chișinău – Radu Sâli, invocând temeiul prevăzut la pct. 6 alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, prin care solicită admiterea recursului ordinar, casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2021 și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

14.1. În motivarea cerințelor sale procurorul a indicat că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, fapt ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

Consideră că instanțele de judecată nu au ținut cont de probele prezentate în ședință și au ajuns la concluzia greșită de a-l achita pe inculpat, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii, deoarece în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat cu certitudine vinovăția acestuia. La faza urmăririi penale inculpatul a recunoscut vina și a comunicat că a hotărât să sustragă numerele de înmatriculare lituaniene și să dobândească prin escrocherie o sumă de bani, adică 50 și respectiv 100 de euro.

Procurorul a indicat că, deși prin apel a fost solicitată încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului conform art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, acuzarea constată că în speță Bumbu Ion nu i-a amăgit, nu i-a dus în eroare sub careva pretexte pe părțile vătămate pentru a dobândi de la ei careva bunuri sau mijloace financiare. Părțile

vătămate nu l-au cunoscut pe inculpat până la sustragerea plăcuțelor de înmatriculare. Astfel, între inculpat și părțile vătămate nu au avut loc careva înțelegeri și nici n-au fost încheiate contracte, or, o condiție pentru reținerea infracțiunii de escrocherie o reprezintă acțiunea făptuitorului de amăgire a unei persoane, astfel încât aceasta să dobândească o reprezentare denaturată, falsă, asupra unei anumite situații, cu prilejul încheierii sau executării unui contract. Bumbu Ion nu a recurs la utilizarea unor metode dolosive, apte a induce și a menține în eroare persoanele vătămate la încheierea și executarea cărorva acorduri.

Prin urmare, acuzarea este solidară cu constatările instanței de apel în speța dată, reflectate în decizia din 21 martie 2019, inclusiv reieșind din limitele judecării cauzei, considerând că acțiunile inculpatului corect ar trebui să fie calificate conform art. 186 alin. (1) Cod penal.

Recurentul a menționat că Bumbu Ion a intrat în posesia numerelor de înmatriculare, pe care le-a sustras pe ascuns, de aceea faptele lui se încadrează în baza art. 186 alin. (1) Cod penal, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane.

15. La 19 aprilie 2021, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, în adresa lui Bumbu Ion și a avocatului Angela Munteanu, precum și a părților vătămate a fost expediată copia de pe recurs, cu solicitarea de a depune, în termen de 30 de zile, o referință privind opinia lor asupra recursului declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Radu Sâli (f.d. 145, volumul III).

16. Referințe nu au fost depuse.

17. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În speță se reține că, potrivit textului recursului, recurentul invocă temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6 Cod de procedură penală, sub aspectele că: *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea*

soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței”.

Raportând norma nominalizată la situația în cauză, Colegiul penal constată că temeiul la care se referă autorul recursului nu este aplicabil din punct de vedere al prezentei erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor judecătorești.

În corespundere cu art. 410 alin. (1), 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, iar rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în prima instanță. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea sau respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției respective.

În speță, instanța de apel, judecând apelul declarat, a verificat legalitatea și temeinicia sentinței contestate, menținând-o ca fiind legală și întemeiată.

Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și a concluzionat corect că fapta incriminată inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(2) lit. c) Cod penal, iar în cazul respectiv, acuzatorul de stat nu a adus argumente plauzibile ce ar servi temei de casare a sentinței de achitare, din care motiv, cererea de apel a fost respinsă.

Or, probele prezentate de acuzator – declarațiile părților vătămate și procesul-verbal de cercetare la fața locului din 04 aprilie 2014, nu demonstrează vinovăția inculpatului Bumbu Ion de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(2) lit. c) Cod penal, instanța de apel dând o apreciere corectă a probatoriului administrat, ajungând în mod legal la concluzia că fapta incriminată lui Bumbu Ion, nu întrunește elementele infracțiunii de escrocherie.

Astfel, instanța de apel întemeiat a reținut că, pentru existența infracțiunii de escrocherie este necesar ca partea vătămată să fi fost indusă în eroare și să fi ajuns la o reprezentare greșită a unei situații sau împrejurări, iar la caz, se constată că inculpatul Bumbu Ion nu i-a mințit, nu i-a dus în eroare, sub careva pretexte pe părțile vătămate Zalizco Nicolae și Zestre Constantin pentru a dobândi de la ei bunuri sau mijloace financiare. Părțile vătămate nu l-au cunoscut pe inculpat până la sustragerea plăcuțelor de înmatriculare. Deci, între inculpat și părțile vătămate n-au avut loc careva înțelegeri și nici n-au fost încheiate careva contracte or, o condiție pentru reținerea infracțiunii de escrocherie o reprezintă acțiunea făptuitorului de amăgire a unei persoane, astfel încât aceasta să dobândească o reprezentare denaturată, falsă, asupra unei anumite situații, cu prilejul încheierii sau executării unui contract. Bumbu Ion nu a recurs la utilizarea unor metode dolosive, apte a induce și a menține în eroare persoanele vătămate la încheierea și executarea cărorva acorduri.

Prin urmare, analizând circumstanțele cauzei, Colegiul penal conchide că nu sunt temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale, or, instanța de apel s-a expus detaliat și argumentat asupra faptului că fapta

incriminată inculpatului Bumbu Ion nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(2) lit. c) Cod penal.

În consecință, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

18. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de Circumscripție Chișinău – Radu Sâli, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2021, în cauza penală privindu-l pe **Bumbu Ion XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 22 iulie 2021.

Președinte

Nina Vascan

Judecători

Nicolae Craiu

Mariana Pitic